

Nordiska kläder för 3000 år sen

Återutgivning av text från 1882

En gratis publikation från
e-boksbiblioteket.se

Nordiska kläder
för 3000 år sen
– Återutgivning
av text från 1882

av Herman Hofberg
Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-095-0

Copyright © 2016 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil
Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksbiblioteket.se

Förord

I den här e-boken får veta mer om några av de mest fantastiska fynden som gjorts i Norden: ett antal 3 000 år gamla klädesplagg.

Det här är en av de allra första texterna som beskriver fynden som gjordes några år tidigare i danska gravhögar.

Den här texten publicerades 1882 i den svenska tidskriften ”Läsning i hemmet för hvar dag i året”. Texten skrevs under signaturen ”H.” vilket troligen användes av tidskriftens redaktör Herman Hofberg (1823–1883).

Den här e-boken publicerades på sajten e-boksbiblioteket.se.se i oktober 2016.

Du får gärna länka till den här e-boken eller skicka vidare e-boken till vänner och bekanta. Du får till och med ladda ner den och sprida den vidare på din egen sajt eller blogg – men då kan vi inte göra eventuella ändringar, rättelser eller kompletteringar.

Eftersom den här texten skrevs på 1800-talet så innehåller den mått, ord och personer som inte är så bekanta i dag. Därför har vi kompletterat originaltexten med en kortfattad ordlista.

Nordiska kläder för 3000 år se'n

Den här texten publicerades ursprungligen år 1882 i boken "Läsning i hemmet för hvar dag i året. Illustrerad svensk familjebok utgifven af Herm. Hofberg" med rubriken "Nordisk dräkt för tre tusen år se'n". Författare skrevs av signaturen "H." (1823–1883).

Säkert skall många anse för en orimlighet om vi säga, att vi i ett af våra nordiska museer (Köbenhavn) äga kläder, hvilka äro tre tusen år gamla, således förskrifvande sig från en tid, då järnet ännu icke var känt i Norden — och likväl är det så. De intressanta omständigheter, under hvilka dessa plagg blifvit funna, äro följande:

År 1861 öppnades en grafhögd vid Hafdrup i Ribe amt i Jylland. Då gräfningen fortgått till inemot midten af högen, påträffades en kista, gjord af en grof, klufven och urholkad ekstubbe. I denna besynnerliga likkista hade, efter hvad man tydligt kunde se, en krigare blifvit begrafven.

Vid närmare undersökning fann man likets mjuka delar förvandlade i en mörk fet massa och benstommen upplöst till ett blåaktigt pulver. Hjessan, som undergått minsta förändringen, var betäckt af en tjock, halfklotformig yllemössa, på yttersidan betäckt med korta,

utskjutande ylletrådar, hvar och en slutande i en liten knut. Man fann vidare kroppen invecklad i en tjock, nästan cirkelformig yllekappa, på hvars inre sida voro korta ulltrådar tätt intill hvarandra. Innanför kappan låg en ylleskjorta, utskuren omkring halsen och med en lång framskjutande flik i ett af de öfra hörnen. Skjortan eller kjorteln hade varit bunden om kroppen med ett långt ylleband, som gått två gånger om midjan och hängde ned på främre sidan. Tvenne yllesjalar voro lagda, den ena vid fötterna, den andra hoprullad som en kudde under hufvudet. De voro fyrkantiga, fem fot långa och fyra fot breda, samt försedda med en bred frans. Vid likets fötter stod en rund träask, som inneslöt en mindre dylik, hvare lågo en sju tum hög mössa af enkelt, väfdt ylletyg, en kam af horn och en liten rakknif af brons. På likets venstra sida låg ett bronssvärd, med fast, enkelt handtag, i en slida af trä. Vid fötterna funnos tvenne tygstycken, antagligen lemningar af benkläder, liksom några små läderbitar voro det efter skodonen. För öfrigt hade liket varit inlindadt i en ogarfvad oxhud innan det nedlades i kistan.

Tio år senare (1871) anträffades i en annan grafhög, nära Arhus i Jylland, en dylik ekkista, som innehöll liket efter en qvinna. Den dödas hufvud, på hvilket ännu fans lemningar efter ett långt, svart hår, var betäckt af ett nät af knutet ullgarn, och en hornkam, som äfven hittades i kistan, hade troligtvis varit begagnad för att uppfästa håret. För öfrigt var den döda iklädd en fullständig dräkt, bestående af tröja och kjortel, båda af ulltyg. Tröjan, som var försedd med halflånga ärmor, var öppen framtill som en skjorta samt hopsömmad i hvardera sidan och i ryggen. Kjorteln, mycket lång, sammanhölls omkring lifvet med tvenne ylleband, ett smalare och ett bredare, af hvilka det senare i ändarne pryddes med stora tofsar. På sidorna om den döda

lågo en liten bronsdolk med fäste af horn, ett par små bronsplåtar, ett litet spänne samt fyra ringar, nämligen en halsring, tvenne armringar samt en liten spiralvriden fingerring, alla af brons.

Säkert förefaller det mången förunderligt, att så förgängliga saker, som skinn och tyg, kunnat bibehålla sig i jorden vid pass tre årtusen. Saken förklaras likväl, dels af den tätt tillslutna ekkistan, som sjelf på ett utmärkt sätt emotstått förvandlingen, dels af den i ekens trä innehållna garfsyran, som eger en förundransvärd förmåga att skydda en del ämnen från förstörelse. Erkännas måste dock, att det erforderats synnerligt gynsamma förhållanden att det oaktadt fördröja kistornas och likens förmultning, såsom grafhögens läge på högländ, torr plats, luftens fullkomliga afstängande från grafkammaren o. s. v. Just sådana samverkande orsaker voro också för hand vid de begge nu berättade graffynden.

Tretusenåriga kläder.

Viktiga ord och personer

Amt.

Ett danskt-norskt geografiskt område. Indelningen i amt förekom från 1662 tills början av 2000-talet. Områdena motsvarar ungefär det svenska området "län".

Fot.

Längdmått. En fot motsvarar 29,6 cm.

Hofberg, Herman.

[1823–1883] Svensk läkare och fornforskare. Är mest känd för sitt arbete på Nationalmuseum och för sitt verk "Genom Sveriges bygder" från 1882.

Tum.

Längdmått. En tum motsvarar 29,7 mm.

Fler böcker: *E-boksforlaget.se*

Om du gillar e-böcker om historia så kommer du att gilla utbudet hos E-boksforlaget.se

Det här förlaget är specialiserat på utgivning av äldre texter om arkeologi, resor och biografier.

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

Här är några exempel på titlar:

Klassiska deckare

- "Sherlock Holmes: »Gloria Scott»"
- "Sherlock Holmes: Beryllkronan"
- "Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
- "Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
- "Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
- "Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
- "Sherlock Holmes: Blodbokarna."
- "Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet."
- "Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"
- "Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
- "Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
- "Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
- "Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulle patienten"
- "Sherlock Holmes: Börsmäklarens biträde"
- "Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"
- "Sherlock Holmes: Krymplingen"
- "Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"
- "Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"
- "Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"

Arkeologi

- "Solgudens yxa och Tors hammare"

- (1899)
- "Hällristningarnas ålder" (1869)
- "Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)
- "Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
- "Forntidens perioder" (1892)
- "Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
- "Bohusläns bygdeborgar" (1909)
- "Bohuslänska hällristningar" (1879)
- "Fynden i Troja" (1878)
- "Förbindelse mellan Skandinavien och vestra Europa före Kristi födelse" (1889)
- "Svear och götar under folkvandringstiden" (1905)
- "Husaby kyrka" (1899)
- "Hällristningarna i Järrestad" (1881)
- "Nordens fartyg från hednatiden" (1872)
- "Anmärkningar rörande figurteckningar från forntiden" (1842)
- "Grafkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)
- "Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)
- "Skånska fornminnen" (1853)
- "Ölands fornminnen" (1874)
- "Tors hammare" (1872)
- "Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)
- "Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)
- "Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"

Djur & natur

- "Svenska djur i folktron" (1898)

- "Skäggets historia" (1893)
- "Kattens kulturhistoria" (1882)
- "Djurens sömn" (1889)
- "Katten i forntida Egypten" (1889)
- "Ett dygn på månen år 1870"
- "Orkidéernas historia" (1894)
- "Blomsterspråket" (1888)
- "Sveriges hundraser" (1880)
- "Guide till biskötsel" (1885)

Kulturhistoria

- "Midvinterns solfest" (1894)
- "Julen på 1870-talet – Skildringar och illustrationer i svenska tidskrifter"
- "Om julens härkomst" (1899)
- "Julen i Skåne på 1820-talet"
- "Nyaste och tillförlitligaste Drömboken" (1918)
- "1870-talets bästa tips för frisyr och utseende"
- "Lyxens historia" (1870)
- "Gaffelns historia" (1889)
- "Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)
- "Vårt solsystem" (1878)

Resor

- "Ett besök i Venedig år 1878"
- "Strandgatan i Visby år 1879"
- "Resa på Dalslands kanal år 1877"
- "Nyköpings slott" (1877)
- "Ett besök i Marstrand år 1882"
- "Min resa i Blekinge och Kalmar år 1854"
- "Resor med luftballong år 1873"

- "Runlejonet i Venedig" (1871)
- "En utflykt på Mälaren år 1871"
- "Skildring af Vestergötland år 1882"
- "Kalmar slotts historia" (1880)
- "Ett besök i Södertälje år 1881"
- "En färd på Donau år 1882"
- "Ringmuren i Visby" (1874)
- "Fredrikstens fästning och Karl XII" (1879)
- "Petras helgedomar" (1921)
- "Ett besök i Boxholm år 1885"
- "Skildring av Riseberga klosterruiner" (1874)
- "Borgholms slottsruin" (1878)
- "Rundtur i södra Frankrike år 1880"
- "Ett besök på Djurgården sommaren 1868"
- "Sigtunas tidiga historia" (1872)
- "Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
- "Norrköpings historia" (1871)
- "Ett besök i Waxholm år 1870"
- "Vadstena slott" (1875)
- "Skildring av Island" (1870)
- "Besök på Gripsholms slott år 1895"
- "Ett besök i Rom år 1870"
- "Besök på Helgoland år 1874"
- "Guide till Uppsala år 1875"
- "Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby" (1877)
- "Gripsholms slott" (1877)
- "Ett besök i Strängnäs år 1874"
- "Ett besök i Visby år 1906"
- "Bohus fästning" (1869)
- "En resa på Rhen år 1866"
- "Ett besök i Ystad år 1872"

Svensk geografi

- "Märkliga orter i Sverige" (1883)
- "Skildring av Värmland år 1882"
- "Skildring av Dalälven år 1876"
- "Skildring av Ångermanland 1882"
- "Skildring av Bohuslän år 1882"
- "Skildring av Dalsland år 1882"
- "Skildring av Närke år 1882"
- "Skildring av Öland år 1882"
- "Skildring av Stockholm år 1882"
- "Skildring av Västmanland år 1882"
- "Skildring av Härjedalen år 1882"
- "Skildring av Gästrikland år 1882"
- "Skildring av Jämtland år 1882"
- "Skildring av Göteborg år 1882"
- "Skildring av Halland år 1882"
- "Skildring av Blekinge år 1882"
- "Skildring av Gotland år 1882"
- "Skildring av Södermanland år 1882"
- "Skildring av Östergötland år 1882"

Vikinger

- "Vikingatidens Lund och Birka" (1909)
- "Jomsvikingarnas saga" (1888)
- "Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
- "Hervars och Hedreks saga" (1888)
- "Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)
- "Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)
- "Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)